

«Skole i hundre»

Noen tanker omkring 17. oktober 1919 – 2019

Ivar Sognli
Avdelingsleder ST

Kolleger, tidligere kolleger, kolleger fra tidligere skoler i skolehistorien vår, gjester og samarbeidspartnere:

Bli med meg på ei tidsreise. Vår tidsreise.

Når det gjelder skolehistorie, og ikke minst vår egen sammensatte skolehistorie, er det viktig å ha det nasjonale perspektivet med seg. For slik er det alltid; den store nasjonale historien definerer den lille historien, vår historie. Vi må derfor sjå på hva som foregikk skolepolitisk i Norge i tida før det vi har valgt å sette som oppstartår for vår skole. Og vi må gå inn på en langt videre veg enn bare å snakke om de skolene som har endt opp i det som er vorte Charlottenlund videregående skole. Men først og fremst er det sjølsagt oss det handler om.

Den kompakte bygningen som huser skolen i dag er satt opp på den sørligste sneppen av det som opprinnelig var en del av åkrene til gården Øvre Rotvoll på det østligste området av Snaustrinda. I vår sammenheng er det sjølsagt fint å tenke på at denne gården i seks år mellom 1860 og 1866 var en av få private jordbruksskoler i Norge og at det antakelig også var holdt kurs i husstell her ei tid. Og slik tenkte antakelig noen framsynte foregangsmenn og kvinner i folkeopplysningas tjeneste i det fattige landet i det nordlige Europa – at kunnskap er middel og metode for utvikling.

Men vi må gå lenger tilbake. Den første nasjonale **Skoleloven fra 1739**, slo fast skoleplikt, men bare for de som hadde anledning til det. Det betød sjølsagt at ikke alle overholdt denne plikten. Unger måtte arbeide, familien var produksjonsarenaen og skolen kom så definitivt i andre rekke, iallfall for den fattigste, og dermed største delen av befolkninga. Likevel, denne første ordentlige nasjonale skoleloven bærer i seg et signal om det som skal komme.

150 år seinere vedtok Stortinget den klart viktigere **Folkeskoleloven av 1889** som vart langt mer vellykka, passa bedre til tida og sørga etter kvart for alfabetiseringa av landet. Fra nå av kom skole og utdanning til virkelig

å bety noe i kampen for det unge demokratiet og arbeidet for å skape vekst og velstand gjennom kunnskap og nytenking.

Folkeskoleloven av 1889 besto egentlig av to skolelover:

- 1. Lov om Folkeskolen paa Landet**
- 2. Lov om Folkeskolen i Kjøbstæderne**

Viktigst var at det vart slått fast lik rett til skolegang for alle barn i Norge.

Denne retten gjaldt altså alle barn i Norge, uansett bakgrunn og klasse, men de faglige læreplanene for skolene hadde noe forskjellig innhold, sida det var vurdert å være et ulikt behov for hva unger hadde bruk for å lære om du bodde på bygda eller i byen.

Det lå også inn ei anna politisk styring; skoleloven skulle sikre at barn fikk være barn, slik at de kunne være og lære i skole og ikke bli satt i delvis tungt arbeid i for unge år.

I tillegg vart det vedtatt to lover rundt forrige århundreskifte som sørga for reduserte muligheter til å nytte seg av barnarbeid i industrien og næringslivet for øvrig. Barn skulle gå i skole.

Med framveksten av «Det nye Norge» i første del av 1900-tallet skulle enda en viktig nasjonal målsetting bli tydelig:

Utdanning skulle brukes som metode for utvikling av den unge nasjonen, gjennom faglig yrkesopplæring og gjennom utvalgsskoler for kvalifisering til akademiske studier.

Tidligere var det laugsvesenet, som sto for opplæringa i yrkesfaga og sørga for fagfolk til håndverk- og industrifaga. Da **Håndverksloven av 1839** vart vedtatt, satte den en stopp for de urettferdige og tilfeldige valga av hvem som fikk lov til å virke som svenn og mester innafor yrkesfaga. Nå vart det fri adgang til å etablere seg som håndverkere, og laugsvesenet gikk derfor gradvis i oppløsning fram mot 1870.

Men behovet for fagutdanna arbeidskraft var langt større enn det denne demokratiske endringa kunne svare opp.

Ved sida av faglig kvalifisering gjennom årelangt arbeid i fabrikker og mindre virksomheter, vart det i de siste tiåra av 1800-tallet etablert mange større og mindre private skoler som sto for kortere og lengre kurs i håndverk- og yrkesfag. I tillegg hadde vi fått fleire gymnasier som ga

muligheten til examen artium og dermed billetten til studier ved høyskoler og universiteter.

De private håndverkkursa og skoletilbuda vart i noen tiår en vanlig måte å kvalifisere både kvinner og menn til industrien og håndverkbedriftene.

Men det var også en anna viktig politisk og nasjonal målsetting som lå til grunn for denne satsinga; **den helse- og sosialpolitiske**. Politikerne og de private skoleeierne så de mange kursa som gode praktiske tiltak for å bedre forholda for folk i Norge. Arbeidet for å utvikle disse kursa vart etter 1900 leda av det nye landbruksdepartementet, og ikke som før av kirke- og utdanningsdepartementet.

På mange vis var husmor- og husflidskolene rekna som viktige kvinnepolitiske satsinger, ja nærmest som ei praktisk og kulturgitt side av kvinnesaken, som gradvis gjorde seg meir og meir gjeldende. Det er liten tvil om at i det nye Norge så hadde husmora og bondekona en nøkkelrolle, og de korte og effektive kursa innafor husstell og husflid ga nødvendig og økt kunnskap om riktig ernæring, bedre renslighet, godt håndverk og god utnytting av råvarer.

Med dette håpa myndighetene på at utdanning og dermed styrking av husmoras rolle, også kunne rå bot med de mest negative resultatene av sentraliseringa, byveksten, de dårlige boligene, rusmisbruket og de store helseutfordringene i by og bygd. Kunnskap hos husmora og bondekona var vegen vidare mot et bedre samfunn for alle.

I 1905, etter unionsoppløsninga fra Sverige, måtte landet endre kurs. Vi skulle finne vår egen sjølstendige veg inn i framtida. Nå vart det å utdanne håndverkere og ingeniører omtrent førsteprioritet for den unge nasjonen. Staten satte i gang med sterk satsing på utdanning gjennom sjøl å bli skoleeier og dermed ansvarlig for innholdet i læreplanene.

Med den hurtige industrialiseringa av landet vart behovet for kvalifisering og sertifisering av håndverkere stadig større. Sjøl om de mange håndverkorganisasjonene helst ville ha kontroll over fagutdanninga sjøl, gikk staten, gjennom kirke- og undervisningsdepartementet inn med nasjonale tiltak. I løpet av kort tid oppsto det derfor på mange vis et fruktbart samspill mellom privat og offentlig sektor. Dette førte til at de første offentlige fagskolene vart oppretta, og Trondheim var tidlig ute.

Og med denne intensiverte nasjonale og lokale satsinga på fagutdanning starter altså vår skolehistorie. Gjennom et samarbeid mellom

Håndverkerforeningen, kommunen, Stortinget og dyktige enkeltpersoner, får vi en offentlig finansiert yrkesopplæring i Trondheim.

***Trondhjems Fagskole* vart offisielt åpna 17. oktober 1919. Hovedtalen ble holdt av stortingspresident Anders Buen. Dette viser hvor viktig denne skolen vart sett på i samtida, også nasjonalt. Dagen er årsaken til at vi har hundreårsmarkeringa vår akkurat i dag.**

Skolen starta opp i lokala til Tronka, det tidligere sinnssjukesykehuset på Kalvskinnet. Da bygningene vart freda på tjuetallet, var en ønska utbygging uaktuelt. Derfor vart en større teglsteinsbygning planlagt og bygd i fire byggetrinn fra slutten av 1920-tallet fram til 1940 i krysset mellom Sverres gate og Suhms gate i samme bydel. Dette var et solid løft for yrkesopplæringa i byen.

Til tross for den nye og ganske romstore skolen, vart det tidlig klart at det kom til å bli plassmangel for de mange yrkesfaglige kursa og fagområda. I åra etter andre verdenskrig levde derfor skolen, som fra 1945 ble kalt *Trondheim yrkesskole*, en omflakkende tilværelse med opplæring spredt rundt omkring i byen. En avdeling, *Bilskolen* holdt, for eksempel, til på Øya fra 1947, i det gamle tyske bilsenteret fra krigen. Denne skolen fikk et tidsriktig nybygg på Lade i 1961.

Først på 1970-tallet flytta Trondheim yrkesskole inn i nye og tidsriktige bygninger i Skolesenteret i Brundalen, altså her vi er i dag. Skolesenteret vart offisielt åpna våren 1974.

Men nå vi må gå tilbake igjen, for det trengs ytterligere ei opplæring. Vi må se nærmere på to andre svært viktige fagutdanninger i vår rike skolehistorie.

Den første var den private *Elen Ofstads Kvindelige Haandgjerningsskole* som hadde tilhold i sentrum av byen. I dag sier vi at de dreiv med opplæring i husflidfag. Fra en oppstart med bare åtte elever i 1883, voks skolen til 200 elever i 1912, antakelig under Elens datter, Olaug Ofstads forstanderskap. I denne perioden, uvisst akkurat når, vart skolen en del av *Trondheim kommunale husmorskole*, som var delvis offentlig finansiert.

Både før og etter andre verdenskrig tok Byneset bondekvinnelag og Husfliden initiativ til en ny husflidskole, og i 1947 starta det opp en sjølstendig, og, etter kvart, populær husflidskole med godt omdømme på *Valsetbakken* ved Jonsvatnet. *Valsetbakken* er et begrep i trøndersk skolehistorie, både i samtida og nå i ettertid. Seinere ble denne skolen gradvis en del av Husflidskolen på Brundalsenteret.

I 1898 kom den andre skolen, *Trondhjems husholdningsskole*, i gang med opplæringa, på initiativ fra Sara Løken. Seinere vart dette til *Trondheim*

kommunale husmorskole. Også denne skolen var etablert i sentrum av Trondheim og fikk etter kvart lokaler i Dronningens gate 29.

I 1919 ble eierskapet av Husmorskolen, eller skolene, om vi tar med Husflidskolen som sjølstendig enhet, overtatt av kommunen og dermed offentlig finansiert samme år som Trondhjems Fagskole starta sin virksomhet. Fra nå av var derfor tre av skolene i vår skolehistorie under offentlig finansiering.

Husmorskolen, som vart fylkeskommunal i 1965, og den delen som var Husflidskolen, sammen med deler av skolen på Valsetbakken, flytta i 1969 til B- og C-blokka på Brundalsenteret. Blokk A var administrasjonsbygget for disse to skolene. Trondheim yrkesskole flytta til Brundalsenteret først på 1970-tallet.

Det var derfor slik at det i åra rett etter 1970 var tre sjølstendige skoler fordelt på tolv, seinere tretten paviljonger, på området Charlottenlund videregående skole er bygd i dag; Trondheim husmorskole, Sør-Trøndelag fylkes husflidskole og Trondheim yrkesskole.

Ved den fylkeskommunale reformen i 1976 fikk de tre skolene nye navn. To av skolenavna pekte bakover mot grunnleggerne av de private skolene med samme fagområde; Sara Løkens skole var Husstelskolen og Elen Ofstads skole var Husflidskolen. Trondheim yrkesskole vart omdøpt til Brundalen videregående skole, sida heile Skolesenteret var geografisk plassert på området til en tidligere gård med samme navn. Denne gården vart utskilt fra Øvre Rotvoll i 1925.

Husflidutdanninga på Elen Ofstad hadde stor søking, derfor fortsatte opplæringa på Jonsvatnet også etter at Brundalsenteret sto klart. Fire husflidkurs dreiv opplæring på *Valsetbakken* heilt fram til våren 1989. Noen år tidligere, i 1983, hadde fotolinja ved Brundalen videregående skole flytta opplæringa si inn i lokaler som vart ledig på Valsetbakken. I siste halvdel av nittitallet vart fotolinja overført til Ringve videregående skole, nok en beslutning som knytter skolehistorien vår sammen.

Med det store skolesenteret i Brundalen, var yrkesopplæringa på vår side av byen stort sett samla på ett sted; en stor kontrast til noen år tidligere.

Det må være lov å reise et tankekors nå; gjennom reformen i den videregående skolen som skal innføres høsten 2020, *Fagfornyelsen*, blir det oppretta et nytt utdanningsprogram; **design og tradisjonshåndverk**. Trøndelag fylkeskommune har bestemt at fylket **ikke** skal tilby programmet. En lang tradisjon med husflid, design, tekstil og søm vil derfor bli brutt i skolehistorien vår med dette. Det er uheldig.

Med dette i tankene, er det rart å tenke tilbake til skoleåret 1976-77, da det var over 1600 søkere til 166 plasser på Elen Ofstads skole i Brundalen. Slik jeg ser det, må vi som en tradisjonsrik skole innafor dette fagområdet, forsøke å overbevise skoleeier om at beslutningen må endres, særlig på grunn av miljøperspektivet. Vi er som kjent i ei tid som skriker etter gjenbruk, redesign, kunnskap om gamle håndverksteknikker og økt kulturell forståing og kompetanse.

På syttitallet begynte vi også å se effekten av arbeidet til den trolig viktigste komitéen i norsk skolehistorie, *Skolekomitéen av 1965*, eller *Steen-komitéen* som den vanligvis er kalt. Komitéen var tydelig på ei ønska skolepolitisk utvikling mot likeverdighet mellom alle fagtilbud i den videregående opplæringa. Som elev og ansatt skulle du være like respektert og like mye verdt om du gikk eller arbeidet på yrkesfaglig som på allmennfaglig studieretning. Ei anna utvikling og et anna skolepolitisk ståsted ville virke svært uheldig og være i utakt med tida.

I etterkant av de tre innstillingene fra Steen-komitéen fikk vi en ny **lov om videregående opplæring** i 1974. Dermed vart **likeverdighet** mellom studieretningene fastslått i lovverket.

Navneendringa fra yrkesskoler og gymnas til videregående skoler var symbolsk, praktisk og heilt rett. Et tydeligere demokratisk skolepolitisk signal om den videregående utdanninga i Norge kunne en knapt ha sett for seg bare noen år tidligere.

Med femti-, seksti- og syttitallet kom ungdommens tidsalder med opprør, rockemusikk, filmer og litteratur med et anna innhold enn tidligere, og en helt anna populærkultur enn før. Dette påvirka sjølsagt også ungdom i Norge. Og det påvirka utdanningspolitikken.

Det utvikla seg en viss politisk enighet, etter kvart som tida gikk, om at utdanningssystemet gradvis måtte få nytt innhold som svarte opp de store endringene i tenke- og væremåten hos de unge. Nå skulle det ikke bare være samfunnets nytteverdi og behov som telte når skole vart diskutert og vurdert endra.

Det at ungdommene kom på banen og ønska seg nye og delvis heilt andre utdanningsmuligheter og karriereveger enn før, laga en bresje i det politiske Norge. Fra nå av speiler norsk skolepolitikk de nye tankene om at det sjølsagt ikke alltid er slik at voksensamfunnets forventninger, krav, ønsker og tanker representerer framtidsdrømmen for all ungdom. Derfor vart det politisk og administrativt åpna for flere typer forsøksordninger i den videregående skolen, der, blant anna, alternative pedagogiske arbeidsmåter skulle prøves ut.

Dette fikk sjølsagt og heldigvis også en positiv virkning for vår skolehistorie. I 1957 vart det etablert et interkommunalt samarbeid mellom det som ennå

var landkommunen Strinda og bykommunen Trondheim. Et nytt gymnas og realskole, der undervisninga foregikk i 17 klasser på ettermiddags- og kveldstid i lokala til Gerhard Schøning og Strinda, vart satt i gang. Ungdom strømma til skolen, tross de dårlige rammevilkåra; for nå var en begynnende utdanningsekspløsjon på veg i Norge, på veg mot en størrelsesorden vi ikke hadde sett tidligere. Men alle var klar over at denne skolen sjølsagt var organisert på en uholdbar måte.

Derfor, på grunn av dette interkommunale samarbeidet, og på grunn av rammevilkåra, flytta elever og lærere inn i en uferdig Ringve skole på Ladehalvøya i 1959, i det som opprinnelig var tenkt og bygd som barneskole. Ringve skole hadde fritt inntak, lærerne var håndplukka, skolen låg vakkert til i solhellinga og utmerka seg positivt omtrent umiddelbart.

Ungdom i trondheimsregionen ville gå på Ringve, og elevtallsveksten fortsatte. Lærere og elever dreiv skolen med stor entusiasme, oppfinnsomhet og nyorientering. Skolen fikk av mange grunner nærmest umiddelbart et positivt omdømme.

Og Ringve utnytta de nye mulighetene som de sentrale skolepolitiske beslutningene hadde åpna for. Midt på sekstitallet vart skolen ett av de fire første reformgymnasa i Norge og sto for ei opplæring der elevene var mer aktivt deltakende i egne læreprosesser enn ved de mer tradisjonelle og kjedelige gymnasa ellers i byen. Ringve vart på fleire vis et skoleradikalt samfunn i ei tid som var prega av ungdommens meir og mindre bevisste kamp for frisetting fra voksensamfunnets krav og forventninger.

Det er viktig å understreke at Ringve ikke ville ha vorte den skolen den kom til å bli, om ikke rektor og lærere hadde ønska nyorienteringa som en farbar veg å gå. Dessverre vart de, etter kvart, ti reformgymnasa i Norge nødt til å avslutte forsøka så altfor tidlig på grunn av ensrettinga som låg i den nye **lov om videregående opplæring fra 1974** og gjennomføringa av **ny fylkeskommunal reform i 1976**.

Det er likevel ingen tvil om at den pedagogiske arven fra reformgymnaset levde vidare på Ringve lenge etter dette, og antakelig heilt inn i vår tid. Jeg liker å tenke og mener også at jeg ser og hører at noen av disse tankene fortsatt er levende og del av Charlottenlund videregående skole i dag. Det er jeg glad for.

Brundalen videregående skole, på sin side, favna i de siste tjue åra av virksomheten sin vidt og skolen fikk stadig fleire oppgaver.

Moholt yrkesskole, med en historie som amtsskole tilbake til 1876, en lang periode som arbeidsskole og etter kvart som yrkesskole fra 1934, representerte sterke yrkesfaglige tradisjoner som gikk godt i hop med Brundalen videregående skole. Moholt yrkesskole, avdeling Sjøvegen, på Nedre Charlottenlund, vart derfor sammenslått med Brundalen

videregående skole på åttitallet. Alle yrkesfagkursa flytta opp til hovedskolen i 2004.

I tillegg fikk Brundalen i 1993 ansvaret for opplæringa i kriminalomsorgen i Trondheim fengsel med sine tre opplæringssteder i Nermarka, på Leira og i Kongensgata.

Omtrent samtidig fikk Ringve videregående skole, ansvaret for opplæringa av ungdommer som var under behandling innafor psykisk helsevern, blant anna på Østmarka sjukehus. Målet var i første omgang hjelp til å fullføre grunnskolen, men også videregående skole. Tilbudet gjaldt i all hovedsak allmennfag, og elevene fikk dermed god hjelp til, etter kvart, å oppnå studiekompetanse.

Det er nok også mange her i dag som husker godt at Sara Løken og Elen Ofstad vart slått sammen til den første Charlottenlund videregående skole i 1990. Samtidig husker vi at fylkeskommunen arbeidet i fleire år for at ei samling til én skole på Skolesenteret i Brundalen skulle finne sted. Det skulle derfor ikke gå meir enn tolv år, i 2002, før heile Skolesenteret vart til én stor kombinert skole under navnet Brundalen videregående skole.

Den kombinerte skolen i Brundalen med sine fagtradisjoner var kjent for stort mangfold, allsidige utdanningstilbud og mange elever og ansatte i tida rett etter årtusenskiftet.

Etter ei vellykka sammenslåing på Skolesenteret vart Brundalen videregående skole oppnevnt som én av ti nasjonale **demonstrasjonsskoler** i 2005. Utdanningsdirektoratet avslutta si begrunning for valget slik: *Brundalen er en skole som kan vise fram en stor kombinert skoles mangfoldige virksomhet, et lite samfunn i miniatyr.* Dette var virkelig noe å ta med seg videre i utviklinga av skolen etter Kunnskapsløftet i 2006.

Men virkeligheten og rammebetingelsene skulle snart endre seg igjen. Etter det fylkeskommunale vedtaket, Skolebruksplan 3 i 2008, vart Ringve og Brundalen videregående skoler sammenslått med gjenbruksnavnet Charlottenlund videregående skole. Samlokaliseringa skjedde høsten 2011 i paviljongene på Brundalen.

Utdanningsprogrammet service og samferdsel vart flytta til Charlottenlund fra Strinda, sammen med programområdet maritime fag fra Ladejarlen. Den sammenslåtte skolen Strinda og Ladejarlen fikk utdanningsprogramma helse- og sosialfag og elektrofag fra oss. Dermed oppsto det en god arbeidsdeling i forvaltning av fagtilbuda mellom de to nye videregående skolene øst og sør på Snaustrinda. Dette var nok en gunstig effekt av Skolebruksplan 3.

Fjerde januar 2012 flytta Charlottenlund videregående skole inn i dagens skolebygning.

Skolehistorien vår etter dette, blant anna sammenslåingsprosessen, med utnevnelsen som universitetsskole, oppdragene på grunn av dette, videreutdanninga, Trondheim voksenopplæring, og den pedagogiske virksomheten, er det naturlig å lese om i jubileumsboka, for der finner dere versjoner av og punktnedslag i skolehistorien og skolens virksomhet i dag.

Nå er hundre år gått, og da er det, slik jeg ser det, viktig å tenke på den innsatsen som er blitt lagt ned av elever og ansatte opp gjennom hundre år på våre skoler. Det er denne innsatsen og dette strevet som har vært med på å bygge den nasjonen vi alle er en del av i dag. Vi kan slå fast at våre skoler har favna langt videre enn mange andre skoler, vi har vært mange, vi har vært de største, vi har vært villig til nyorientering og vi har vært utforskende, og vi har representert mange fagområder over lang tid. Derfor skal vi i dag og for alltid være stolte av vår rike og mangfoldige skolehistorie.

Og vi slipper jubileumsbok i dag, **Skole i hundre**. Dette kunne sjølsagt ha vorte ei heilt annerledes bok enn slik den foreligger. Det er absolutt ikke sikkert boka er slik dere har forventa. Men, slik er det, dere må ta det dere får.

Den strategiske diskusjonen og valget om hvilken type bok vi skulle skrive er ugjenkallelig over. Fleire av de mange beslutningene om hva slags jubileumsberetning dette skal være, kan sjølsagt være høgst diskutabel, og kan kanskje også ses på som delvis feil for noen av dere når dere begynner å lese boka. Det får stå sin prøve, boka er ferdig, og den er et resultat av bevisste valg og mange gode bidragsyteres innsats.

Skulle de valga som er tatt og det utvalget som er gjort, smerte for mye, må dere nesten skrive ei ny bok sjøl. Jeg kan garantere at jeg iallfall ikke blir med. I'm done.

Vanligvis er jo slike bøker for reine skolehistoriske bøker å rekne. Så ikke denne. Det vart tidlig tatt ei beslutning, riktig vurdert eller ikke, om å lage ei aktuell bok om skole og ei aktuell bok om vår skole i vår tid. Og sånn vart det.

Noen pionerartikler med tema det vanligvis ikke er skrevet mye om, finnes også i boka. Det er jeg ekstra fornøyd med og kry av. Det gjenstår å sjå om boka kan representere både skolehistorien og skolen i dag på en måte som vil forbause, utfordre, irritere, glede, og samtidig skape interesse, tilhørighet og gjenkjenning. Da først har vi lyktes med prosjektet.

Boka har et utrolig bildemateriale. Jeg både håper og tror dere alle vil finne noe som dere kjenner dere igjen i, og at dere vil oppleve at dette kan være

ei bok å ha liggende for å lese litt i innimellom. Boka trenger slettes ikke leses fra perm til perm, men den fortjener å bli lest i.

Det er riktig å si noe om hvordan boka er satt sammen. Sida det er mange forfattere som har skrevet artikler med stor variasjon i tema, er det slik at noe av det samme innholdet kommenteres og brukes fra artikkel til artikkel, men da ut fra forskjellige hensikter. Slik må det være i ei bok med tematiske og sjølstendige artikler, og for dere som nå skal lese og tenke tilbake, vil det store perspektivet antakelig huskes bedre av den grunn. Det er derfor trolig ingen ulempe.

Boka består av fem deler.

Første del handler om skolehistorien der de forskjellige tekstenes innhold går inn og ut av de store nasjonale skolepolitiske beslutningene som har påverka vårt lokale virke. Samtidig er tekstene djupt inne i og ganske tro mot vår skolehistoriske bakgrunn, utvikling og endring.

Andre del handler om Ringve og Brundalen videregående skoler og satsinger og kjennetegn ved disse to skolene. Denne delen er ment å være en honnør til noe av det arbeidet som er lagt ned på de to skolene opp gjennom åra.

Tredje del tar for seg den politiske prosessen og arbeidet som førte fram til vedtaket om Skolebruksplan 3 og sammenslåinga av Ringve og Brundalen, og deler av Strinda og Ladejarlen videregående skoler. Denne utviklinga er forsøkt sett fra flere sider.

Fjerde del kler av universitetsskoleprosjektet og det langvarige samarbeidet vi nå er inne i. I tillegg er den kollektive videreutdanninga som følge av samarbeidsprosjektet vurdert og kommentert.

Femte del ser på flere sider ved dagens skole. Tanken er at tekstene og bildene i denne delen skal skape gjenkjenning gjennom beskrivelser av skolebygningen og det fellesskapet vi alle er en del av. Jeg har også et håp om at innholdet skal utfordre oss og være med i diskusjonen om ei heilt nødvendig videreutvikling og nyorientering av Charlottenlund videregående skole. Det arbeidet starter i morra.

Gjennomgående, innimellom artikkelene finner dere også presentasjoner av avdelingene og oss som er en del av dagens skole.

Som redaktør har jeg sjølsagt mange å takke.

Først og fremst er det grunn til å takke Asbjørn Halvorsen som grafisk formgiver og Jakob Frengstad som bilderedaktør. Jeg takker ikke bare for de utallige timene de har brukt og det flotte sluttresultatet, men mest for

en tålmodighet jeg ikke trodde de hadde. Den var virkelig beundringsverdig. Uten dem hadde det sett rimelig skrint ut i dag. De fortjener applaus.

Vemund Venn og Jan Erik Vold har lest korrektur sammen med meg. Også her har velvilligheten til å bruke et unevnelig antall timer vorre imponerende. Det er sikkert fortsatt feil å finne i boka, men det har iallfall ikke stått på innsatsen. Arbeidet har vært svært lærerikt, og vi er nok alle tre bedre rettskrivere nå enn før vi begynte med korrekturen. Og vi har funnet opp et nytt begrep, «vemundretting». Så kan dere lure på hva som ligger i det. De fortjener begge applaus.

Det er totalt sett 39 bidragsyttere til boka. Noen har sjølsagt hatt et meir omfattende arbeid med boka og dermed brukt langt meir tid enn andre. Jeg takker for de mange bidragene og de lærerike lesestundene med tekstene dere har skrevet. Alle skal vite at det har vorre en glede for meg å få lov til å følge tekstenes utvikling og bli kjent med dere på et nytt vis, gjennom tekstene. Uten dere, ingen bok. Derfor applaus.

Noen av våre samarbeidspartnere gjennom mange år har støtta oss i finansieringa av jubileumsboka. Jeg takker for bidrag og tror nok med bestemthet at vi ikke kunne gitt ut ei slik omfattende bok uten at dere har vist oss denne tilliten og velvilligheten. Våre sponsorer er presentert over to sider bak i boka. Tusen takk for hjelpa! Applaus.

Sida rektor vil dele ut blomster rett etter at jeg har gjort meg ferdig, nøyer jeg meg med en stor takk for gratisarbeidet og deltakelsen i det å skape ei jubileumsbok som forhåpentligvis har et eller anna med seg som gjør at den kan skape stolthet og glede over oppdraget vårt i noen år her i skolesamfunnet på Charlottenlund.

Takk for innsatsen alle sammen!

Og sida hundre år nå er gått; **gratulerer med dagen!**